

Ella maina reschia en il parlament

Preparativas per la sessiun a Flem

DA LUCAS DEPLAZES / ANR

■ **Il servetschs dal parlament funcziunan sco post da stab per l'Assamblea federala. Els preparan tut las fatschentas dal parlament e procuran per la cuntinuitad tranter las sessiuns.** La damaun da bun'ura s'entaupa Mariangela Walliman cun il president dal cussegl naziunal per repassar la glista da tractandas e per preparar il decurs dal di. Durant las debattas è permanentamain preschenta la secretaria generala da l'Assamblea federala en la sala gronda dal cussegl naziunal e stat a disposiziun dal parsura u da la vicepresidente dal cussegl. Ensem cun sias collavuraturas e ses collavuratur prepara la secretaria generala la glista da tractandas e la documentaziun latiers per mauns dal parlament.

Mariangela Walliman ha fatg sia carriera en diversas spartas da l'administraziun federala, dapi sis onns è ella la schefa dals servetschs dal parlament. Ella dirigia var 300 persunas – duas Rumantschas –, in terz èn dunnas, per part en temp da lavur parzial.

Mariangela Wallimann-Bornatico dat bun cussegl en il parlament.

FOTO L. DEPLAZES

80 tonnas palpieri per il parlament tut la documentaziun per ils 246 parlamentaris e parlamentarias e per lur

12 cumissiuns permanentas. Ensem cun ils presidents da las chombras planiseschan els las sessiuns en tut detagl, preparan ed actualiseschan la documentaziun per mauns da l'Assamblea federala e da las var 600 sesidas da las cumissiuns permanentas. En tut fa quai var 80 tonnas palpieri/pupi l'onn. Ina equipa è responsabla per la protocolaziun da tut ils votums en il cussegl dals chantuns ed en il cussegl naziunal. Mintga intervenziun vegn protocollada en il linguatg original, pia er en rumantsch, en il «Bulletin uffizial».

La sessiun d'atun a Flem

Suenter ch'il parlament ha organisà ina sessiun a Geneva ed a Lugano èsi vairamain era sa tschentada la dumonda da far ina visita a la Svizra rumantscha. Dal temp dal stadi federativ sa radunava la dieta (Tagsatzung) era en divers lieus. Ma, ins na veglia betg returnar ad ina tala rotaziun, è vegnì remartgà en connex cun las sessiuns d'ordaifer. Ina raschun dad ir a Flem è il fatg che la chasa federala vegn restaurada durant il proxim temp, uschia ch'il parlament

sto en mintga cas bandunar ses lieu d'acziun ordinari. Sa tschentà davant la varianta citad da Berna u Flem, ha l'Assamblea federala dà la preferenza e la reverenza al Grischun rumantsch.

Curt e bun

Num: Walliman-Bornatico
Prenum: Mariangela
Naschida: 1948 a Roveredo GR
Burgaisa: Brusio
Scola: Poschiavo
Studis: Giurisprudenza a l'università a Friburg
Linguas: Las quatter linguas nazionals; La mamma è da Scuol
Activitads prof.: Departament da finanzas
 Departament da l'intern SRG SSR
 Servetschs dal parlament
Contact cun il Grischun: Cun mia mamma a Cuira e cun il Puschlav
Hobis: leger, film, il conarstgaun

Sin visita en l'intschess rumantsch

CUN MARIANGELA WALLIMAN HA DISCURRÌ LUCAS DEPLAZES / ANR

En vista a las preparativas per la sessiun dal parlament a Flem ha l'anvuli savair in zichel tge che quai muntia per ils servetschs dal parlament. La secretaria generala da l'Assamblea federala, Mariangela Walliman-Bornatico, ha dà pled e fatg.

Gia dapi sis onns essas Vos en quest post hectic. Co plascha a vos questa incumbensa?

Il Grischun è stà generus

Mariangela Wallimann-Bornatico: Jau hai grond plaschair da mia lavur. Quai è ina incumbensa fitg interessanta e pretensiusa. Jau appreziesch principalmain ils contacts cun ils represchentants e las represchentantas

da las quatter linguas e culturas naziunalas.

Tgenina è propi Vossa incumbensa sco secretaria generala da l'Assamblea federala?

En l'emprima lingua stun jau cun pled e cussegl a disposiziun dal president dal cussegl naziunal. Mes suppleant ha la medema incumbensa en il cussegl dals chantuns. Ensem cun il president fatsch jau l'entira planisaziun da las sessiuns. Durant las debattas dal cussegl naziunal sun jau en sala a disposiziun dal parsura per tuttas dumondas dal proceder u autras. Plinavant prepar jau per part ils referats per il president e dun cussegl a chaschun da sias represchentaziuns, saja quai en noss pajais u a l'ester. En quest senn sun jau il maun dretg – u sanester – dal president dal cussegl naziunal.

Uss essas Vos vidlonder da preparar la sessiun d'atun a Flem. Voss servetschs han già fatg lur experientschas cun organisar las sessiuns a

Geneva ed a Lugano. Tge preparativas spezialas èn qua necessarias?

Probabel èsi necessari da punctuar che la sessiun a Flem ha la medema funcziun sco a Berna. La lavur politica sto cuntinuar en la medema qualitad. Il parlament na va betg a Flem per far vacanzas. La situaziun è en quest senn extraordinaria, perquai ch'ella vegn organisada sin l'intschess rumantsch e ch'ins è domicilià per trais emnas en il Grischun. Bliers vesan questa cuntrada per l'emprima giada. Senza dubi è questa organisaziun per nus ina vaira sfida.

Flem n'è betg per far vacanzas

Tge lavur preparativa fan Voss servetschs e tge fa la regenza a Cuira?

Cuira s'occupa da l'entir program da rama. Els ans gidan tar las transla-

ziuns en rumantsch. Jau vulesch punctuar che la collavuraziun cun Cuira è fitg buna. Nus essan responsabels per il bun funcziunament da la sessiun e per l'entira infrastruttura, tant per il parlament sco per las medias che vegnan ad esser preschentas a Flem cun 80 – 100 schurnalistas e schurnalists. L'interess regiunal vegn ad esser grond.

Tge custa questa sessiun a Flem a la confederaziun?

Suenter ch'il parlament è stà sin visita en la Svizra romanda e taliana, vul el uss era render reverenza a la Svizra rumantscha. Ma quai vegn ad esser la davosa sesida ordaifer Berna. Ils custs per la confederaziun èn vegnids calculads sin 1,7 milliuns francs. Ma en mintga cas sto il parlament organisar la sessiun d'atun ordaifer la chasa federala, perquai che lezza vegn restaurada. Il Grischun è stà generus. El metta a disposiziun las localitads. Ils servetschs dal parlament restan per la gronda part a Berna. Var 50 persunas vegnan ad ir a Flem.

Dattan las mesiras da segirtad a Flem problems supplementars?

A Flem ston diversas mesiras per la segirtad vegnir installadas da nov. La situaziun locala e la topografia porschan naginas difficultads, quellas èn plitost favuraivlas per organisar las mesiras da segirtad. Nus avain era sustegn dal militar.

Reverenza a la Svizra rumantscha

Ha la gliend er access a las debattas dal parlament?

Naturalmain, las tribunas èn avertas a la publicitad sco a Berna. Las scolas èn vegnidas avertidas. Gruppas ston dentant s'annunziar. Sut: www.parlament.ch u tar noss servetschs pon ins s'infurmar detagliadamain.